

Aktier i fåmansbolag vid skilsmässa

Description

En skilsmässa är i sig ofta en traumatisk upplevelse som medför att man hamnar i en tillfällig livskris. För den som är småföretagare kan en skilsmässa få betydande negativa konsekvenser för den privata ekonomin. Det finns därför anledning att se över sin situation och överväga om ett äktenskapsförord skall upprättas. De stora förmögenhetsposterna i boet är i allmänhet fastigheter och företag och är ofta de poster som orsakar mest diskussion mellan makarna.

En vanlig missuppfattning är att man under äktenskapet har en äganderätt till den andre makens egendom. Det korrekta är att vardera maken äger sina tillgångar och svarar för sina skulder och att den andra maken som huvudregel har en giftorätt till den andra makens nettoöverskott – en rätt som dock bara kan aktualiseras vid bodelning.

Äktenskapsförord

Genom ett äktenskapsförord kan man avtala att tillgångar t ex aktier, andelar i handelsbolag eller en enskild firma skall vara enskild egendom. Den andre maken kommer då inte att kunna framställa några anspråk på sådan egendom. Saknas däremot äktenskapsförord har vardera maken en giftorätt till den andre makens nettoöverskott.

Det sagda innebär att vid en bodelning, beroende på vilka tillgångar som skall bodelas, kan det bli så att Din maka tillskiftas Dina aktier i ett fåmansbolag. Driver Du ett aktiebolag tillsammans med en kompanjon innebär det också för denne betydande konsekvenser genom att det blir fråga om en ny aktieägare. För att undvika att en bodelning sker av aktier brukar jag rekommendera att man i aktieägaravtalet föreskriver att aktierna skall göras till enskild egendom genom upprättandet av ett äktenskapsförord. På samma sätt kan man göra när det gäller andelar i handelsbolag.

Om det inte finns något äktenskapsförord skall de tillgångar och skulder som fanns vid den tidpunkt då ansökan om äktenskapsskillnad gavs in till tingsrätten ingå. Värderingen av tillgångarna skall ske i nära anslutning till det att bodelningen slutförs, antingen genom ett avtal mellan de f d makarna eller genom ett beslut från en bodelningsförrättare.

När det gäller värderingen av tillgångarna kan det i fråga om vissa tillgångar vara svårt att hitta ett värde som

båda parter kan acceptera. En tillgång som ofta medför betydande värderingsproblem är just aktier i ett småföretag. De två alternativa värderingsmetoder som vanligtvis tillämpas i bodelningsärenden går under benämningarna substansvärdemetoden respektive avkastningsmetoden.

Substansvärdemetoden

Substansvärdemetoden utgår från bolagets balansräkning, varvid tillgångar och skulder justeras till verkliga värden. Vidare beaktas den latenta skatt som belastar obeskattade reserver. Efter gjorda justeringar av balansräkningen erhålles ett justerat eget kapital som fördelas på antalet aktier, varefter det går att räkna fram ett substansvärde på de aktier som är aktuella i bodelningen.

Avkastningsmetoden

Avkastningsmetoden utgår från rörelsens avkastningsförmåga, varvid ett nuvärde av det framtida överskottet beräknas. Vid beräkningen beaktas b l a den bransch som företaget är verksamt inom, marknadens utveckling samt vilket avkastningskrav som är rimligt utifrån rörelsen och marknadens utveckling.

Vid bestämmande av värdet på aktierna skall i båda fallen även beaktas om aktierna är belastade med en förköpsrätt till ett visst värde samt om den totala aktieposten utgör en majoritets- eller minoritetspost. Av de två värderingsmetoderna tillämpas substansvärdemetoden oftare än avkastningsmetoden. Vidare skall på samma sätt som gäller vid försäljning av fastigheter beaktas den kapitalvinst som utlöses vid en framtida försäljning. Den beräknade kapitalvinstskatten skall reducera värdet på aktierna som ingår i bodelni ngen.

Ett äktenskapsförord är ett avtal mellan Dig och Din maka. Det kräver skriftlig form och skall registreras vid skattemyndigheten för att vara giltigt.

Category

1. Bolagsrätt
2. Familjejuridik

Date Created
2020-11-17
Author
lars-goran-bergstrom